

Η Δικτατορία της Ηλιθιότητας στα ΜΜΕ

Τον τελευταίο καιρό πάρα πολλοί γκρινιάζουν για τα Μ.Μ.Ε. και την κατάντια τους, για τη «δικτατορία της ηλιθιότητας» που επιβάλλεται μέσα από αυτά, για τον επηρεασμό –και πολλές φορές τον ολοκληρωτικό έλεγχο– της Κοινής Γνώμης, για την κοινωνία των «πολιτών ελεγχόμενων από τις διαφημίσεις και τον λαϊκισμό».

Κατά τη γνώμη μου, όλα αυτά τα φαινόμενα **είναι μάλλον θετικά σημάδια, ενδείξεις ότι το «πτώμα της διανοήσης και της ελεύθερης σκέψης» για το οποίο κάποιοι κλαίνε και οδύρονται**, όχι μόνο δεν είναι νεκρό, αλλά μόλις τώρα έχει αρχίσει να μας δίνει τα πρώτα σημεία αληθινής ζωής, αφού ούτως ή άλλως **ποτέ μέχρι σήμερα δεν έζησε πραγματικά...**

Για να μη με βρίσετε όμως, θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε πρώτα μερικά θέματα:

1) ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΤΑ ΜΜΕ;

Οποιοδήποτε σοβαρό βιβλίο κοινωνιολογίας ή ανάλυσης για τα ΜΜΕ και αν διαβάσετε, θα συμφωνεί στο ότι η βασική λειτουργία του Τύπου και των Μ.Μ.Ε., από τότε που δημιουργήθηκαν, και ειδικά κατά τη διάρκεια του 20ού αιώνα, ήταν πάντοτε **η καθοδήγηση το «κοινωνικού συνόλου»**. Αυτή η καθοδήγηση δεν γίνεται βέβαια με την προώθηση γνώσεων και προτάσεων ή επαναστατικών ιδεών, αλλά με τη **προώθηση ψευδών, παραφουσκωμένων, παραπλανητικών και χαμηλότατου επιπέδου ειδήσεων**.

Αυτό το επίπεδο δημοσιογραφίας είναι που έθεσε τις βάσεις που οδήγησαν στη σημερινή «δικτατορία της ηλιθιότητας»...

Σήμερα, τα μεγάλα Μ.Μ.Ε. διαφημίζουν τον εαυτό τους ως «φύλακες της ενημέρωσης» και της «αντικειμενικής δημοσιογραφίας» και καυχούνται ότι είναι «προασπιστές των δικαιωμάτων του λαού». Ελάχιστοι όμως δημοσιογράφοι ή άνθρωποι των ΜΜΕ μπορούν να καυχηθούν πραγματικά κάτι τέτοιο. Αντίθετα, το μεγαλύτερο μέρος των Μ.Μ.Ε. **ήταν πάντοτε καθοδηγούμενο, εξυπηρετούσε πάντοτε πλουτοκρατικά, πολιτικά και εξουσιαστικά συμφέροντα**. Οι αυτοχαρακτηρισμοί «προστάτες της Δημοκρατίας» είναι μονάχα επικίνδυνοι λαϊκισμοί. Εξάλλου, **πώς θα μπορούσε να είναι δημοκρατικό ένα «Μαζικό Μέσο», που προβάλλει την άποψη**

ενός ή μερικών ανθρώπων, στο σύνολο σχεδόν του πληθυσμού μιας χώρας; Αυτό είναι, αντίθετα, ο ορισμός του Ολοκληρωτισμού!

Στο τέλος του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου, τα Μ.Μ.Ε. είχαν πολλαπλασιαστεί, και δεν υπήρχαν πλέον μόνο οι εφημερίδες και τα έντυπα, αλλά και το ραδιόφωνο, ο κινηματογράφος και η τηλεόραση.

Αντί όμως μέσα από όλα αυτά να επιτευχθεί η πολυφωνία των ιδεών και των αντιλήψεων, **το αποτέλεσμα του πολλαπλασιασμού των Μ.Μ.Ε. ήταν μονάχα να ενταθεί η «πλύση εγκεφάλου» που οι ίδιες εξουσιαστικές ομάδες ασκούσαν στον πληθυσμό, αφού αυτές είχαν το κεφάλαιο για να χρηματοδοτήσουν και να ελέγχουν αυτά τα μέσα.** Με την πτώση μάλιστα του εθνικισμού και το άνοιγμα των συνόρων των δυτικών κρατών, τα Μ.Μ.Ε. άρχισαν να αποκτούν παγκόσμιο χαρακτήρα. Έτσι, ο Έλληνας των αρχών της δεκαετίας του 1980, έβλεπε κάθε βράδυ στην τηλεόρασή του αμερικανικές ταινίες, μάθαινε νέα από το πρακτορείο Ρόιτερς, και λάμβανε πληροφόρηση μέσα από το κρατικό κανάλι ειδήσεων, εκτός κι αν διάβαζε και εφημερίδες, στις οποίες παρουσιάζονταν και κάποιες άλλες απόψεις, αφού οι εποχές απαιτούσαν την απελευθέρωση του Τύπου. Έτσι τέθηκαν οι βάσεις της σημερινής Παγκοσμιοποίησης, με την κακή της έννοια.

Η τηλεόραση παραγκώνισε άμεσα τις εφημερίδες από τον ρόλο του δημοφιλέστερου μέσου, αλλά **οι τεχνικές του «κιτρινισμού» και του επηρεασμού της κοινής γνώμης μέσα από την TV δεν άλλαξαν σε τίποτε, απλώς ενισχύονταν πλέον από τη δύναμη της εικόνας. Μεγάλο μέρος του πληθυσμού ακόμη και σήμερα πιστεύει στην εικόνα, αν και είναι πλέον γνωστό ότι τα σκηνοθετικά και τα εικονοληπτικά τρικ μπορούν να παρουσιάζουν τα πράγματα όπως θέλει ο κάθε σκηνοθέτης.**

2) ΓΙΑΤΙ ΤΑ ΜΜΕ ΠΡΟΣΠΑΘΟΥΣΑΝ ΜΕΧΡΙ ΧΘΕΣ ΝΑ ΦΑΙΝΟΝΤΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΑΛΛΑ ΣΗΜΕΡΑ ΠΡΟΩΘΟΥΝ ΚΥΡΙΩΣ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ (trash);

Μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, μέχρι την πτώση της Σοβιετικής Ένωσης, δεν υπήρχε η «δικτατορία της ηλιθιότητας» που κυβερνά τα τελευταία χρόνια τα Μ.Μ.Ε.. Αν και έκαναν συνεχώς προπαγάνδα, τα Μέσα προσπαθούσαν να φαίνονται σοβαρά, να διατηρούν υψηλό επίπεδο κύρους και να προωθούν κάποιες θετικές πλευρές του πολιτισμού, ενώ ακόμη και η δημοσιογραφία, άσχετο αν ήταν κατευθυνόμενη, διατηρούσε κάποια προσχήματα. Ήταν μια **εποχή Υποχρεωτικής Δεοντολογίας.**

Γιατί συνέβαινε αυτό; Η απάντηση βρίσκεται στον Ψυχρό Πόλεμο. Μετά το

θάνατο του Στάλιν το 1953 και με τη δημιουργία στη Σοβιετική Ένωση ενός πιο ελεύθερου πολιτικού σκηνικού, **οι Ρώσοι εξαπέλυσαν μέσω του πρακτορείου TASS μια αποτελεσματική πληροφοριακή αντεπίθεση στη δυτική προπαγάνδα.** Άρχισαν να δημοσιεύουν και να στέλνουν στον υπόλοιπο κόσμο ενδιαφέροντα νέα και απόψεις, τα οποία προωθούσαν το υποτιθέμενο «επιστημονικό-σοσιαλιστικό» μοντέλο σκέψης. Αυτό το μοντέλο σκέψης ερχόταν σε άμεση σύγκριση με το αμερικανικό-δυτικό, ειδικά όταν το δεύτερο προσπαθούσε να χρησιμοποιήσει την «κίτρινη» προπαγάνδα των αρχών του 20ού αιώνα, και έτσι το σοβιετικό έπειθε περισσότερο κόσμο. Οπότε, οι δυτικοί ελεγκτές των Μ.Μ.Ε. ήταν αναγκασμένοι να κρατούν κάποια προσχήματα σοβαρότητας και ορθολογισμού. Ο γνωστός φονταμενταλιστής ιεροκήρυκας και «πατριώτης» των αμερικανικών Μ.Μ.Ε. Τζέρι Φάλγουελ, είχε φωνάξει δημοσίως το περίφημο: **«Τα σχολικά βιβλία είναι σοβιετική προπαγάνδα!»** διαμαρτυρόμενος για το γεγονός ότι εκείνη την εποχή τα αμερικανικά σχολεία ήταν υποχρεωμένα να κρατούν ένα σοβαρό επιστημονικό επίπεδο για να αντεπεξέλθουν στη σοβιετική αντεπίθεση και να διατηρήσουν το κύρος τους. Ήταν φανερό ότι με αυτή την κατάσταση, το επίπεδο του πλήθους ανέβηκε, και το ίδιο συνέβη και στα Μ.Μ.Ε. της Δύσης.

Όμως, η Σοβιετική Ένωση κατέρρευσε το 1991. Μαζί της παρέσυρε πολλά κεκτημένα του δυτικού πολίτη, που οι εξουσίες της Δύσης δεν είχαν λόγους να διατηρήσουν, αφού το αντίπαλο δέος δεν υπήρχε πλέον. Έτσι, όπως αίρονται σήμερα τα ασφαλιστικά δικαιώματα των εργαζομένων σε όλη την Ευρώπη, για τον ίδιο λόγο άρχισαν να αίρονται από το 1991 και ύστερα τα δημοσιογραφικά κεκτημένα. Όπως είπε ο αντιπρόσωπος του Λευκού Οίκου, Νιουτ Γκίνγκριτς, σε μια ομιλία του: **«Τώρα που δεν υπάρχει η Σοβιετική Ένωση, μπορούμε να διακινδυνεύσουμε μια ανόητη διακυβέρνηση»**, προβλέποντας τον ερχομό της **Εποχής της Ηλιθιότητας...**

3) ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΕΦΤΕΙ ΣΥΝΕΧΩΣ;

Απελευθερωμένα από την ανάγκη της δεοντολογίας, τα Μ.Μ.Ε. έσπευσαν μετά το 1991 να επαναλάβουν όλα αυτά που είχαν αναγκαστεί να ξεχάσουν μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου: Δηλαδή τον Κιτρινισμό και την Παραπληροφόρηση, που μεσουρανούσαν στα έντυπα του 19ου αιώνα και παλιότερα!

Έτσι ξεκίνησε η απίστευτη κατάπτωση των Μ.Μ.Ε., που ζούμε τα τελευταία 15

χρόνια. Ο καταναλωτισμός αντικατέστησε τη λογική, οι δημοσιογράφοι έγιναν ξανά δημαγωγοί, η ποιότητα επειδή κοστίζει κρίθηκε ως περιττή και όλα τα Μ.Μ.Ε. γέμισαν τον χρόνο τους με ό,τι πιο φτηνό θα μπορούσαν να πουλήσουν. **Οι εφημερίδες αντί να πουλούν άποψη άρχισαν να πουλάνε CD, τα τηλεοπτικά κανάλια αντί να πληρώσουν για να φτιάξουν σοβαρές και ενδιαφέρουσες εκπομπές άρχισαν να γεμίζουν τον τηλεοπτικό χρόνο τους με reality που κοστίζουν ελάχιστα, βάζοντας κάποιους τυχαίους στην οθόνη, και όλοι σχεδόν οι εκδότες, οι καναλάρχες και οι παραγωγοί των Μ.Μ.Ε. αποφάσισαν ότι ήρθε ο καιρός τους να γίνουν οι νέοι Χιρστ, στη θέση του Χιρστ!** (Ο Χιρστ ήταν ο μεγαλο-εκδότης των Η.Π.Α. που με τεχνικές κιτρινισμού και λαϊκισμού, έχτισε τη μεγαλύτερη αυτοκρατορία ΜΜΕ των ΗΠΑ).

Οι δημαγωγοί των Μ.Μ.Ε. έφτασαν μάλιστα στο σημείο να παρουσιάζουν γραφικούς, τρελούς και εκκεντρικούς ανθρώπους, με σκοπό να τραβήξουν την ελάχιστη προσοχή που πλέον λάμβαναν από το κοινό, και έτσι ο τηλεοπτικός χρόνος γέμισε με φάλτσους τραγουδιστές, με καλεσμένους της Αννίτα Πάνια και του Μικρούτσικου, με κυράτσες και με κυρίες Λουκά, με τηλεμάρκετινγκ εθνικιστές και με συνωμοσιολόγους της κακιάς ώρας και του χειρίστου εθνικιστο-παρανοϊκού στυλ. Οι παραγωγοί άρχισαν να προβάλλουν στο κοινό ό,τι σκουπίδι έβρισκαν μπροστά τους ή να μετατρέπουν σε σκουπίδια οποιοδήποτε ενδιαφέρον θέμα έπεφτε στην αντίληψή τους...

Αν και στην αρχή το όλο σκηνικό είχε ένα punk-trash ενδιαφέρον, γρήγορα το πανηγύρι της ξεφτίλας και της ηλιθιότητας μετατράπηκε σε ...**Δόγμα των Μ.Μ.Ε.:** «Αντί να ξοδέψεις σε μια σοβαρή εκπομπή, φτιάξε ένα ριάλιτι για ηλίθιους, που είναι και φτηνό». Έτσι φτάσαμε στη «Δικτατορία της Ηλιθιότητας». Το πιο αστείο είναι ότι άρχισαν να την καταγγέλλουν μέσα από τα ίδια τα Μ.Μ.Ε. που την προωθούν, οι ίδιοι άνθρωποι που χρησιμοποιούν τις τακτικές της, όπως π.χ. ο γνωστός image-destroyer, Παναγιώτης Χατζηστεφάνου.

Όλο αυτό το σκηνικό, συνέπεσε:

1. με την εξάπλωση του Internet
2. με την τεράστια πτώση των τιμών των μηχανημάτων εικόνας και ήχου (οπότε ο καθένας έχει πλέον ένα DVD στο σπίτι του και μπορεί να επιλέξει με τι θέαμα θα περάσει τη νύχτα του),

3. με την εύκολη πλέον δημιουργία ενός τηλεοπτικού σταθμού, οπότε οι τηλεοράσεις μας γέμισαν με μικρά κανάλια, τα οποία δεν έχουν μεν τα κεφάλαια για να φτιάξουν εκπομπές, αλλά καθώς δεν προσφέρουν και τίποτε λιγότερο από τα μεγάλα (που κι εκείνα δεν έχουν εκπομπές), κλέβουν κομμάτι της τηλεοπτικής πίτας. Ταυτόχρονα με όλα αυτά,
4. έχει δημιουργηθεί ένας τεράστιος αριθμός από ειδικά έντυπα, πολλά από τα οποία έχουν εμπορικούς σκοπούς, μερικά όμως είναι αυθεντικά και προσφέρουν σοβαρή εναλλακτική άποψη και ενημέρωση.

Αυτό το χάος, τελικά, είχε ακριβώς το αντίθετο αποτέλεσμα από αυτό που επιζητούσαν οι επίδοξοι Μεγιστάνες των ΜΜΕ. Το πρόσωπο των Μ.Μ.Ε. καταρρακώθηκε, άρχισε να χάνει την όποια αξιοπιστία τού είχε μείνει, και ο αριθμός των ανθρώπων που πιστεύει απόλυτα στα Μ.Μ.Ε., άρχισε να μειώνεται. Και όχι μόνο αυτό, αλλά άρχισαν να παρουσιάζονται φαινόμενα έντονης κριτικής, που ξεπερνούν πλέον το επίπεδο της σάτιρας και μετατρέπονται σε ...κράξιμο.

Το μόνο όπλο που έμεινε στα μεγάλα Μ.Μ.Ε. τα τελευταία χρόνια, ήταν η **δημιουργία ψεύτικων εντυπώσεων μέσω κατευθυνόμενων δημοσκοπήσεων και μετρήσεων του στυλ AGB**, για να αποδείξουν ότι ο κόσμος ενδιαφέρεται ακόμη για αυτά και για να αντλούν κεφάλαια από τους διαφημιστές. Όμως, όπως βγήκε στο φως πρόσφατα, ακόμη και αυτές **οι δημοσκοπήσεις ήταν κίβδηλες και φτιαχτές και έκρυβαν από πίσω τους διαπλεκόμενα συμφέροντα και ψεύτικα και κατευθυνόμενα συμπεράσματα.**

Μια τεράστια αποκάλυψη έχει αρχίσει λοιπόν τον τελευταίο καιρό. **Τα προπαγανδιστικά κόλπα του Γκέμπελς και του Χιρστ** εξακολουθούν μεν να έχουν αποτέλεσμα και να επηρεάζουν μεγάλα κομμάτια του πληθυσμού, αλλά πλέον **τα γνωρίζουν μεγάλο κομμάτι των πολιτών και όλοι σχεδόν οι μετέχοντες στο παιχνίδι των Μ.Μ.Ε..** Δυστυχώς για τους επίδοξους Βαρόνους των Media, αυτά **τα κόλπα είχαν αξία όσο τα γνώριζαν και μπορούσαν να τα εφαρμόσουν λίγοι.** Σήμερα, όμως, όσο αυξάνεται ο αριθμός εκείνων που τα χρησιμοποιούν, τόσο αυτά προδίδονται στον πολύ κόσμο, τόσο περισσότερο αντιληπτά γίνονται, τόσο χάνουν τη δύναμή τους, και οι θεατές των Μ.Μ.Ε. αρχίζουν να αναρωτιούνται και να μαθαίνουν πώς λειτουργεί το όλο κύκλωμα.

Έτσι, ενώ το όλο σκηνικό έμοιαζε αρχικά σαν η τελική επέλαση και εγκαθίδρυση

του Big Brother στη ζωή μας, αρχίζει να διαφαίνεται ότι εντελώς αντίθετα, οδηγεί στην πτώση της δικτατορίας των Μ.Μ.Ε.!...

Τι είναι πιο ενδεικτικό για την πραγματικότητα της πτώσης των ΜΜΕ, από το γεγονός ότι ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΤΑ ΙΔΙΑ ΤΑ ΜΜΕ έχουν αρχίσει να κοροϊδεύουν τον εαυτό τους και να ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΥΝ ΤΗΝ ΠΤΩΣΗ ΤΟΥΣ;

Έτσι εξηγείται λοιπόν το πρόσφατο φαινόμενο της εμφάνισης των διάφορων «εξυπνάκηδων» που έχουν αναλάβει το ρόλο να «κράζουν» τα τεκταινόμενα στα Μ.Μ.Ε. (στο στυλ Λάκης Λαζόπουλος, Θέμος Αναστασιάδης κλπ) και **η ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΟΥΣ**. Ανάλογοι «εξυπνάκηδες» έχουν κάνει την εμφάνισή τους και στις εφημερίδες, αλλά και στο Internet.

Δεν σας κρύβω ότι στην αρχή είχα ανησυχήσει, καθώς στην ουσία όλοι αυτοί **δεν προσφέρουν τίποτε, απλώς αναπαράγουν την όλη κακή κατάσταση**. Φοβήθηκα ότι θα ήταν μια επιπλέον τροχοπέδη, ένα επιπλέον εμπόδιο για οποιονδήποτε άνθρωπο θελήσει να εκφράσει νέες ιδέες μέσα από τα Μ.Μ.Ε.

Στη συνέχεια όμως συνειδητοποίησα ότι αυτή η κατάσταση είναι τελικά μια υγιής αντίδραση. Είναι λογικό ότι κάποιοι άνθρωποι θα αντιδρούσαν σ' όλη αυτή την ηλιθιότητα που μας κυβερνά σήμερα. Η αντίδραση όμως δεν θα μπορούσε να γίνει με διανοουμενίστικο τρόπο, αφού, όπως ξέρουμε, «ένας χαζός μπορεί να κάνει 100 σοφούς να χάσουν τα λόγια τους». **Ήταν λογικό η αντίδραση στην ηλιθιότητα να γίνει χρησιμοποιώντας τους κώδικες και το λεξιλόγιο της ίδιας της ηλιθιότητας**. Και βλέπουμε ότι αυτή η «χαζή» αντίδραση, δημιούργησε τελικά σοβαρά προβλήματα μέχρι και σε «έγκυρους» εκφραστές του κατεστημένου των Μ.Μ.Ε. και της πολιτικής, στους σημερινούς Βαρόνους των Μ.Μ.Ε., όπως π.χ. τον Νίκο Χατζηνικολάου. **Πιστεύω λοιπόν ότι όλη αυτή η κατάσταση θα έχει θετικό αποτέλεσμα**.

Όταν μιλάω βέβαια για «θετικό αποτέλεσμα», **δεν εννοώ ότι θα επιστρέψει το κύρος και η ποιότητα στα Μ.Μ.Ε.** Αυτό μάλλον δεν θα γίνει ποτέ – και κατά τη γνώμη μου, **δεν πρέπει να γίνει**. Μια επανόρθωση του κύρους των Μ.Μ.Ε. σημαίνει εξάλλου μια επανόρθωση του κύρους ενός εξουσιαστικού εργαλείου.

Πιστεύω, αντίθετα, ότι κάθε μέρα, όλο και περισσότεροι άνθρωποι αναρωτιούνται τι συμβαίνει με τα Μ.Μ.Ε. και γιατί αυτά απευθύνονται σε ολοένα και χαμηλότερου επιπέδου ανθρώπους, και όσοι έχουν τη δυνατότητα να σκεφτούν, αναζητούν

άλλου τύπου ενημέρωση, και δεν εμπιστεύονται την εκπεμπόμενη σε μαζικό επίπεδο. Πολλοί άνθρωποι επιστρέφουν στο διάβασμα και στα βιβλία, αντίθετα με τα προγνωστικά. Ήδη, πολλοί νέοι διαβάζουν καθημερινά μεγάλο όγκο κειμένων, ηλεκτρονικών αλλά και σε έντυπη μορφή, όπως αυτό το κείμενο που εσύ διαβάζεις τώρα...

Ίσως λοιπόν όλη αυτή η φαινομενική αναρχία και το χάος των Μ.Μ.Ε. σήμερα, να είναι ό,τι καλύτερο έχει συμβεί στη Δημοκρατία τους τελευταίους αιώνες. Ίσως βαδίζουμε προς μια απελευθέρωση της ιδιωτικής σκέψης, προς μια ευρεία συνειδητοποίηση ότι ο καθένας μας έχει το δικαίωμα να σκέφτεται με τον δικό του τρόπο, προς την οριστική πτώση των όποιων Μεγάλων Αδελφών.

Αν δεν ανατραπεί το παγκόσμιο σκηνικό με κάποιον πολύ βίαιο τρόπο, είμαι σίγουρος ότι τα πράγματα θα εξελιχθούν κάπως έτσι...

Πηγή: noetic-on.blogspot.com